

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра словацької філології**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля

Юрій БІДЗІЛЯ

09 » вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ПРАКТИКА (ВИРОБНИЧА)

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035. Філологія
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська
Освітня програма	Чеська мова та література
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	чеська, українська

Робоча програма «Перекладацька практика (виробнича)» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальностей 035. Філологія предметної спеціальностей (спеціалізації) 035.038. Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша-чеська освітньої програми «Чеська мова та література».

Розробники: Петріца Наталія Миколаївна, доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри словацької філології, Буднікова Леся Томашівна, доцент, кандидат філологічних наук, доцент кафедри словацької філології.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *словацької філології*
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Петріца Н.М.

Схвалено науково-методичною комісією філологічного факультету

протокол № 1 від 02.09. 2024 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,5	Рік підготовки:
	3
Загальна кількість годин – 135	Семестр:
	6
Вид підсумкового контролю: диференційований залік	Індивідуальна робота:
	90
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:
	45

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою «Перекладацької практики (виробничої)» є поглибити теоретичні знання та набути практичні навички перекладача зі чеської мови українською та навпаки.

Завданням перекладацької практики є:

- поглибити і закріпити знання, які студенти одержали протягом трьох років навчання на ОП «Чеська мова та література»;
- оволодіти навичками письмового перекладу спеціальної літератури з чеської мови рідною та з рідної іноземною;
- розвивати у студентів любов до професії перекладача, прагнення до всебічного вивчення іноземних мов та культур.

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», проходження практики «Перекладацька практика (виробнича)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких загальних (ЗК) компетентностей спеціальності (ЗК02, ЗК03, ЗК 04, ЗК 05, ЗК 06, ЗК 07, ЗК 08, ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12, ЗК14) та фахових (ФК) компетентностей (ФК 02, ФК03, ФК 06, ФК 07, ФК 08, ФК 09, ФК 10, ФК12):

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ФК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).

ФК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК09. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі

та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження «Перекладацької практики (виробничої)» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Чеська мова та література»:

ОК 12. Сучасні інформаційні технології, антикорупція та доброчесність у перекладацькій діяльності

ОК 22. Теорія і практика перекладу.

ОК29. Перекладацька практика (навчальна).

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньої програми «Чеська мова та література», проходження практики «Перекладацька практика (виробнича)» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.	ПРН01
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН02
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН03
Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.	ПРН06
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН10
Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.	ПРН11
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН14
Вміти перекладати тексти різних стилів і жанрів зі чеської мови українською та навпаки.	ПРН20

Очікувані результати практики, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження «Перекладацької практики (виробничої)»:

Очікувані результати практики	Шифр ПРН
вміти вільно спілкуватися українською та чеською мовами, їх усною та письмовою формами, використовуючи їх для ведення ефективної міжкультурної комунікації;	РН01

вміти добирати інформацію при перекладі, користуватися різними перекладацькими програмами;	RH02
вміти організувати власну навігацію навчання при проходженні перекладацької практики;	RH03
вміти використовувати інформаційні й комунікаційні технології при перекладі текстів різних типів;	RH06
знати норми української та чеської літературної мов та послуговуватися цими знаннями при перекладі;	RH10
знати принципи, технології і прийоми створення письмових текстів різного характеру;	RH11
вміти використовувати чеську мову в письмовій формі при перекладі текстів різної тематики.	RH14
вміти перекладати тексти різних стилів і жанрів з чеської мови українською та навпаки.	RH20

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Перекладацької практики (навчальної)» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом і підприємствами перекладацької сфери всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же термін.

Базами проходження практики можуть бути Закарпатська Торгово-промислова палата, Управління з питань зовнішньоекономічних зв'язків європейської інтеграції та транскордонного співробітництва ОДА і представництва МЗС України в Ужгороді, відділ зовнішніх зв'язків УжНУ, відділ іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ, бізнесові структури, спільні підприємстві, перекладацькі агенції, туристичні та торгові фірми тощо.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та підприємством.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюється наказом ректора університету.

УжНУ наразі має підписані довгостроковий договір з базою практики для здобувачів освітньої програми «**Чеська мова та література**»:

1. Закарпатська торгово-промислова палата.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ (ВИРОБНИЧОЇ)»

Під час проходження «Перекладацької практики (виробничої)» студенти повинні виконати:

1. Переклад публіцистичних текстів.
2. Переклад художніх текстів.
3. Переклад технічних текстів.
4. Переклад наукових текстів.

7. ОРІЄНТОВНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ПРАКТИКИ (ВИРОБНИЧОЇ)»

- проведення настановчого інструктажу на факультеті;
- проведення ознайомлення з наявною літературою з необхідної тематики у відділі іноземної літератури наукової бібліотеки УжНУ;
- переклад текстів;
- робота на базі практики, де студенти здійснюють письмовий переклад текстів;
- підготовка відповідних матеріалів практики та перевірка їх керівником практики;
- захист перекладацької практики при комісії.

№ п/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Проведення настановчого інструктажу на факультеті	1-ий день
2.	Ознайомлення із базою практики. Проведення інструктажу, знайомство із керівником від бази практики.	1-ий день
3.	Підготовка перекладу текстів	1-2-й тиждень
4.	Письмовий переклад текстів різного характеру.	1-2-й тиждень
5.	Підготовка відповідних матеріалів та перевірка їх керівником практики.	12-14-й день
	Загальна тривалість практики	2 тижні

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком перекладацької практики проводиться інструктаж, на якому студентам пояснюється порядок проходження, її зміст та конкретні завдання.

Ознайомлення із базою практики, знайомство із керівником від бази практики, інструктаж щодо техніки безпеки та робочої дисципліни, студентів знайомлять із видами перекладів різножанрової тематики, правилами оформлення перекладів тощо.

Наступним етапом практики є робота на базі практики, де студенти перекладають тексти різних стилів, довідки, документи.

Завершальним етапом практики є оформлення необхідно документації, перекладів та написання звіту.

Керівник практики перевіряє переклади та звіт.

Захист «Перекладацької практики (виробничої)» відбувається у формі співбесіди при комісії, яка складається з трьох НПП кафедри.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИКИ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про проходження «Перекладацької практики (виробничої)», складається з таких розділів:

1. Тривалість та послідовність проходження практики.
2. Загальна характеристика бази практики.
3. Опис виконаної роботи.
4. Власні висновки та пропозиції.

Матеріали перекладацької практики:

1. Переклад публіцистичних текстів.
2. Переклад художніх текстів.
3. Переклад технічних текстів.
4. Переклад наукових текстів.

Щоденник практики

Щоденник практики заповнюється студентом, де керівник практики дає свій висновок про роботу студента із запропонованою оцінкою.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Студент допускається до захисту практики, якщо здав усі визначені документи: звіт, щоденник практики та матеріали практики.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією НПП кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звітів:

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1.	Переклад публіцистичних текстів.	20
2.	Переклад художніх текстів.	20
3.	Переклад технічних текстів.	20
4.	Переклад наукових текстів.	20
5.	Звіт про проходження практики та його захист.	20
	Усього	100

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Гудманян А.Г. Вступ до перекладознавства: навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад» / А.Г. Гудманян, А.В. Сітко, Г.Г. Єнчева. Вінниця: Нова Книга, 2020. 352 с.
2. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): [підручник]. Вид. 5-те, випр. і допов. Вінниця: Нова книга, 2017. 447 с.
3. Myronová H. Příručka pro kurz Ekonomická, politická a právnická terminologie ukrajinštiny. Část 1. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, 99 s. URL:

Допоміжна література

1. Krijtová O. Havlíková V. Pozvání k překladatelské praxi. 2. vyd. 2013. 158 s.
2. Žváček D. Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad). Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. ISBN 80-7067-489-X. URL: <https://dnnt.mzk.cz/uuid/uuid:a32af1b0-c14d-11e3-aec3-005056827e52>
3. Бондаренко О. Особливості перекладу аббревіатур, акронімів і скорочень // Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології. 2015. Вип. 1. С. 76-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tpps2015_1_10
4. Петріца Н. Пропріальна лексика в чесько-українському дискурсі. OPERA LINGVISTICA 57/2022: Transformácia a transpozícia onomastických kategórií v slovanských jazykoch (ed. S.Pachomova). Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2022. S.55-70.
5. Петріца Н. Проблеми транспозиції чеської та словацької топонімії українською мовою. Studia Slovakistica. Випуск 21. [упор. та відп. ред.: С.Пахомова, Я. Джоганик]. Ужгород, 2022. С.54-65. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/59265>
6. Соціокультурні та етнолінгвістичні проблеми галузевого перекладу в парадигмі євроінтеграції: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції 2-3 квітня 2010 р. за ред.. А.Г. Гудманяна, С.І. Сидоренка. К., 2010. 508 с.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація перекладачів України: https://www.uta.org.ua/translation_standards.htm
2. Український правопис [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
3. Словники он-лайн [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.rozum.org.ua.

4. Великий тлумачний словник сучасної української мови [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.slovnyk.net>
5. Ústav translatologie FF UK v Praze <https://utrl.ff.cuni.cz/cs/veda-a-vyzkum/publikace-online/>
6. Vícejazyčný slovník <https://slovník.seznam.cz/> Akademický slovník současné češtiny <https://slovníkcestiny.cz/uvod.php>
7. Ukrajinsko-český slovník neologizmů <http://www.slu.cas.cz/ukrneo/ukrneo.html>
8. Slovník spisovného jazyka českého <https://ssjc.ujc.cas.cz/>